

PREDKLADACIA SPRÁVA

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa predkladá v súlade s Plánom legislatívnych úloh vlády SR na mesiace jún až december 2021 a prispieva k plneniu záväzkov z Programového vyhlásenia vlády SR na obdobie rokov 2021- 2024 (zvýšiť dostupnosť služieb krízovej intervencie, potreba zlepšiť legislatívny rámec a financovanie poskytovania sociálnych služieb a zrovnoprávniť ich poskytovateľov).

Predkladaný návrh:

1. vytvára právne podmienky pre zvýšenie finančnej podpory zo štátneho rozpočtu na spolufinancovanie sociálnej služby vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb krízovej intervencie, poskytovanej obciam a na spolufinancovanie sociálnej služby v nocľahárni, poskytovanej neverejným poskytovateľom tejto sociálnej služby, prostredníctvom kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Navrhovanou právnou úpravou sa zároveň zavádza valorizácia výšky tejto finančnej podpory na príslušný kalendárny rok nariadením vlády Slovenskej republiky, a to v záujme zabezpečenia dostupnosti a udržateľnosti sociálnych služieb krízovej intervencie;
2. upravuje vecný obsah a rozsah vybraných evidencií vedených v Informačnom systéme sociálnych služieb a zavádza nový druh evidencie vedený poskytovateľom sociálnej služby, ktorou je evidencia žiadostí o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, a to v záujme komplexnosti údajov o sociálnych službách vedených v tomto informačnom systéme, a zabezpečenia relevantných dát o dopyte po vybraných sociálnych službách a ich dostupnosti;
3. mení doterajší spôsob vedenia registra poskytovateľov sociálnych služieb novo na register sociálnych služieb, v ktorom bude príslušným vyšším územným celkom vedená každá sociálna služba príslušného druhu a formy s miestom jej poskytovania v jeho územnom obvode, čím sa zabezpečí efektívnosť vedenia tohto registra a posilní sa jeho zrozumiteľnosť pre občana;
4. precizuje právnú úpravu vzniku povinnosti obce a vyššieho územného celku poskytovať neverejným poskytovateľom sociálnych služieb finančné príspevky na spolufinancovanie sociálnej služby podľa tohto zákona, a to v záujme odstránenia nesprávnej interpretačnej praxe podmieňujúcej vznik tejto povinnosti predchádzajúcim požiadaním neverejného poskytovateľa sociálnej služby príslušnou obcou a vyšším územným celkom. Explicitne sa preto ustanovuje, že fyzická osoba môže kedykoľvek, i počas poskytovania sociálnej služby, požiadať o poskytnutie alebo zabezpečenie tejto sociálnej služby príslušnou obcou, resp. vyšším územným celkom, a to po zabezpečení realizácie práva tejto fyzickej osoby touto obcou, resp. vyšším územným celkom na informovaný výber poskytovateľa tejto sociálnej služby, novo už s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov poskytovaním finančných príspevkov na spolufinancovanie tejto sociálnej služby v pôsobnosti obce a vyššieho územného celku podľa tohto zákona. Cieľom tejto úpravy je zabezpečiť na rovnakom základe na jednej strane prístup fyzických osôb, ktoré sú odkázané na sociálnu službu, k spolufinancovaniu im poskytovanej sociálnej služby neverejnými poskytovateľmi tejto sociálnej služby z rozpočtu príslušnej obce a vyššieho územného celku, a na druhej strane tým

zrovnoprávniť poskytovateľov sociálnych služieb v prístupe k verejným prostriedkom na spolufinancovanie nimi poskytovanej sociálnej služby vo verejnom záujme;

5. upravuje, na základe poznatkov získaných z aplikačnej praxe, podmienky pri poskytovaní vybraných druhov sociálnych služieb v časti vymedzenia vecného obsahu a povinného rozsahu poskytovaných alebo zabezpečovaných odborných činností v rámci sociálnej služby, podmienok posudzovania plnenia podmienky regulácie počtu miest v zariadeniach sociálnych služieb, podmienok súvisiacich s registráciou sociálnej služby, upravuje obsahové náležitosti zmluvy o iných činnostiach poskytovaných v rámci sociálnej služby a podmienky jej uzatvárania, podmienky určenia finančného príspevku na prevádzku vo vzťahu ku kapacite zariadenia a spôsobu jej určenia, ako aj poskytnutia tohto finančného príspevku vo výške v závislosti od miesta poskytovania sociálnej služby a upravuje kvalifikačné predpoklady potrebné na vykonávanie vybranej pracovnej činnosti v oblasti sociálnych služieb. Navrhované zmeny a doplnenia zabezpečujú jednoznačnosť interpretácie právnej úpravy a posilnenie plnenia účelu poskytovaných sociálnych služieb;
6. zvyšuje maximálnu výšku pokuty za naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 101 zákona spáchaného poskytovateľom sociálnej služby pri poskytovaní sociálnej služby z doterajšej výšky do 2000 eur na výšku do 5000 eur, nakoľko jej doterajšia výška nemá dostatočný preventívny charakter proti páchaniu správnych deliktov zo strany poskytovateľov sociálnych služieb. Znepokojujúci je nárast počtu (aj medializovaných) prípadov zariadení sociálnych služieb, v ktorých sa poukazuje na nedostatky súvisiace s poskytovaním sociálnej služby, resp. nedodržiavanie zákona o sociálnych službách a nízku maximálnu zákonom stanovenú výšku pokuty.
7. obsahuje predĺženie prechodného obdobia, počas ktorého sociálny pracovník, ktorý vykonáva sociálnu posudkovú činnosť alebo sociálnu kuratelú, nemusí spĺňať podmienku osobitného kvalifikačného predpokladu na výkon špecializovanej odbornej činnosti, a to v Čl. II. navrhovanou novelou zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Cieľom tejto úpravy je, v záujme náležitého personálneho zabezpečenia podmieňujúceho dostupnosť a dlhodobú udržateľnosť sociálnych služieb, zabrániť odlivu sociálnych pracovníkov, vykonávajúcich špecializovanú odbornú činnosť v sociálnych veciach pri poskytovaní sociálnych služieb aj v súvislosti s ním, a to pre nesplnenie podmienky osobitného kvalifikačného predpokladu na výkon špecializovanej odbornej činnosti, ktorú doposiaľ vykonávali, ale pre ktorú sa novo ustanovila zákonom o sociálnej práci povinnosť v ustanovenej lehote absolvovať akreditované špecializačné vzdelávanie.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Návrh zákona bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, bude mať pozitívne sociálne vplyvy, vplyvy na služby verejnej správy pre občana a vplyvy na informatizáciu spoločnosti. Nebude mať vplyv na životné prostredie, ani vplyvy na podnikateľské prostredie, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Uvedené vplyvy sú bližšie špecifikované v doložke vybraných vplyvov.

Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania, ktorého vyhodnotenie je súčasťou predloženého návrhu zákona. Na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá s rozporom uvedeným vo vyhlásení, ktoré je súčasťou návrhu zákona. Zároveň bol návrh predmetom rokovania Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky, ktorej pripomienky sú v predloženom znení zapracované.

Navrhuje sa, aby zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2022, okrem Čl. I v bode 88, kde sa navrhuje nadobudnutie účinnosti 31. decembra 2021.